

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Petri De Dusburg, Ordinis Teutonici Sacerdotis, Chronicon
Prussiae**

Petrus <de Dusburg>

Francofurti ; Lipsiae ; Regiom. Pruss., 1679

Cap. LXV. De Conflictu in Nattangia ubi LIV. fratres cum multis Christianis
fuerunt occisi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11850

*Conradus Landgr. Thuring. V. Mag. Gen. Ord. Tent.
Henricus de Wida III. Mag. Provincialis in Prussia.*

ti ergo Prutheni cum magno exercitu, præmiserunt multos armigeros, qui currus & quadrigas ducentes victualia & arma custodirent, quos præmissos invaserunt fratres in prælio & omnes occiderunt, currus & quadrigas ad castrum suum deducentes. Quo percepto, Prutheni indignati ad propria redierunt. Sed Svantepolcus cum exercitu suo venit ad castrum Santirium, ibique castra metatus est, & præmisit multos milites & armigeros, qui utrum castrum Christburg obsessum esset diligentius explorarent, quos milites invaserunt & fratres de Christburg, & occisis pluribus ex eis, alii fugientes cum clamore valido venerunt ad exercitum Domini sui Svantepolci. De quo idem exercitus Pomeranorum tantum territus fuit, quod omnes terga vertunt. Quo viso, fratres sequebantur eos, & quosdam occiderunt, aliquos ceperunt, sed Dux cum paucis navigio vix evasit. Sicque Svantepolcus devictus, quia tota virtus exercitus sui fuit enervata, à modo conquievit.

CAP. LXV.

De

Conflictu in Nattangia ubi LIV. fratres cum multis Christianis fuerunt occisi.

POSTquam maledictionis iste filius Svantepolcus opposuit se fratribus, & Neophytos terræ Pruschiæ ad Apostasiam fidei incitasset, non patebat via secunda nec per terram nec per aquas ad partes inferiores, nec è converso, Anno Domini MCC. XLIX. mortuo Landgr. Sio, Wilhelmus Comes Hollandiæ electus fuit in Regem Romanorum. nisi in gravi multitudine pugnatorum. Unde Magister justos fratres & armigeros misit,

X 3

lit,

fit, qui fratres de Elbingo & Balga sibi as-
 sumperunt, & armatâ manu intrantes ter-
 ram (a) Nattangia perincendium & rapi-
 nam vastaverunt, factaque magnâ strage
 hominum dum recedere vellent, invenerunt omnes vias per
 hostes occupatas, & potenter exercitum prohibentes, sic quod
 coacti fratres retrocesserunt ad villam quæ dicitur Crucke,
 quod videntes Prutheni obsederunt eos: Itaque nec isti aude-
 bant intrare ad eos, nec illi ad istos exire ad pugnam, tandem
 crescente turbâ Pruthenorum coacti sunt fratres subire hæc pa-
 cta. Dederunt enim fratrem Henricum dictum Botel Mar-
 schalcum & tres alios fratres in obsides sicut Prutheni petebant,
 ut alii capti salvi tamen in corpore permanerent. Hæc pacta
 solum illi DEO delicto fratri Johanni Vice-Commendatori de
 Balga displicuerunt, qui consuluit bonâ fide, ut fratres confisi in
 Domino intrepidè exirent ad pugnam. Prævalente ergo con-
 silio aliorum & datis obsidibus, ut dictum est, Prutheni rupto
 foedere irruerunt in illos, & LIV. fratres & omnes alios occide-
 runt. Anno Dn. M.CCLIX. Post hanc cædem quidam vir de
 Nattangia caput fratris Johannis Vice-Commendatoris prædi-
 cti fixit in lanceam & elevans in altum ait: Si tuo sano consilio
 acquievissent fratres tui, occisi utique non fuissent. Inter istos
 quidam frater Martyrium fuit passus, Prutheni ligaverunt
 eum vivum per manus ad arborem & excisum umbilicum ven-
 tris sui, cui adhærebat viscus, affixerunt arbori, quo facto pla-
 gis multis compulerunt eum ut circumiret arborem quousque
 omnia viscera ipsius arbori adhæserunt, & sic in confessione
 veræ fidei reddens DEO Spiritum expiravit. Volve & revolve
 omnia scripta Martyrologii, ubi non occurret tibi tale genus
 Martyrii? Nec Tarquinius superbus primus inventor omnium
 tor-

tormentorum genus hujusmodi invenit. (b) Ecce quomodo conclusit Dominus in gladio populum suum, effuderunt enim gentes sangvinem ipsorum tanquam aquam in circuitu terræ, & non erat qui sepiliret, sed carnes eorum terræ bestiis reliquerunt. Usque quo Domine irasceris, in finem miserere nostri Domine, miserere nostri ut ultio sangvinis servorum tuorum, qui effusus est, introeat in conspectu tuo. Effunde iram tuam in gentes quæ te non noverunt, & propter gloriam nominis tui propitius esto nobis, ne forte dicant gentes, ubi est Deus eorum.

ANIMADVERSIONES.

(a) Waisselius refert hoc ad An. 1249. diem S. Andreae sacrum.

(b) Adduntur hic quædam in codice Regiomontano; Sed quoniam nullum habent sensum, defuntque in Codice Elbingensi, merito & hic omittuntur.

CAP. LXVI.

De

Peregrinis & Pace reddita terræ

Prussia.

HÆc plaga magna DEI facta in fratribus & populo, & ad aures Principum Almaniae pervenit & commovit eos ad compassionem. Unde factum, *An. MCCL. Henricus Rex Daciae à fratre suo juniore Abel occiditur, ut pro eo regnaret, sed iusto Dei judicio ne pro malitia commodum reportaret, secundo anno est à Frisonibus occisus. Hoc factum prædixit Regi S. Wenceslaus Dux Bohemorum, qui antè*

Hen-

CCC.